

Retningslinjer for procesvand i kommende vandforsyningsplan

19/8543 Åben Sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

I forbindelse med Kommunalbestyrelsens behandling af udkast til Vandforsyningsplan 2021-2027 den 14. september 2021 blev sagen tilbagesendt til yderligere belysning af alternative retningslinjer om forsyning af vand uden krav om drikkevandskvalitet, såkaldt procesvand.

Afledt af fokus på landbrug og industrivirksomheders fremtidige mulighed for selv at indvinde procesvand, omhandler nærværende sag forslag til alternative retningslinjer. Der skal politisk tilkendes gives, hvilke retningslinjer omkring procesvand, der anbefales at arbejde videre med og dermed omfanget af genbehandling af vandforsyningsplanen.

Alternative retningslinjer for procesvand

Sagen belyser de nuværende retningslinjer for procesvand - forslag A - samt tre alternativer - forslag B, C og D. Forslagene belyses med perspektiver i forhold til vandværkernes, forbrugernes og erhvervets side samt uddyber de forskellige muligheder for, i hvilket omfang virksomheder kan indvinde procesvand og private ejendomme i landzone kan bibeholde tidligere drikkevandsboringer til havevanding.

De nuværende retningslinjer samt de tre alternative forslag til retningslinjer vedrørende procesvand er beskrevet kort herunder. Der henvises desuden til vedlagte notat om retningslinjer for forsyning af procesvand, hvor de fire forskellige forslag er udfoldet.

Forslag A (nuværende retningslinjer for procesvand, Vandforsyningsplan 2011-2017)

- Når en ejendom tilsluttes vandværksvand, skal hele ejendommen tilsluttes vandværket. Dette gælder også for erhvervsmæssigt vandbehov uden krav om drikkevandskvalitet. Alt vand skal som udgangspunkt leveres af vandværket.

- Har en virksomhed allerede egen boring med indvinding af procesvand, kan der ikke forventes tilladelse til forøget indvinding fra boringen.

Forslag B (alternative retningslinjer for procesvand)

- Når en ejendom eller virksomhed tilsluttes vandværksvand, skal hele ejendommen som hovedregel tilsluttes vandværket. Dette gælder også erhvervmæssigt vandbehov af procesvand.
- Hvis der på en ejendom eller i en virksomhed er et erhvervmæssigt vandbehov på over 1000 m³/år, som ikke kræver vand af drikkevandskvalitet, kan ejendommen bibeholde eksisterende boring til procesvand efter tilslutning til vandværksvand.
- Er en virksomhed allerede tilsluttet vandværksvand, er virksomheden forpligtet til at forblive på vandværket efter tilslutning. Etablering af ny boring til procesvand kan kun tillades, hvis der opstår et nyt erhvervmæssigt vandbehov på over 1000 m³/år, der ikke allerede leveres af vandværket.
- Private ejendomme i landzone kan ikke bibeholde egen boring til hobbybrug og havevanding efter tilslutning til vandværksvand.

Forslag C (alternative retningslinjer for procesvand)

- Når en ejendom eller virksomhed tilsluttes vandværksvand, gælder det kun de dele af ejendommen, hvor der kræves vand af drikkevandskvalitet.
- Ved tilslutning til vandværksvand, må ejendommen gerne bibeholde eksisterende boring til erhvervmæssigt vandbehov for procesvand.
- Er en virksomhed allerede tilsluttet vandværksvand, er virksomheden forpligtet til at forblive på vandværket efter tilslutning. Etablering af ny boring til procesvand kan kun tillades, hvis der opstår et nyt erhvervmæssigt vandbehov på over 1000 m³/år, der ikke allerede leveres af vandværket.
- Private ejendomme i landzone kan bibeholde egen boring til hobbybrug og havevanding efter tilslutning til vandværksvand.

Forslag D (alternative retningslinjer for procesvand)

- Når en ejendom eller en virksomhed allerede er tilsluttet vandværksvand, kan virksomheden delvist trække sig ud af et vandværk igen. Virksomheden kan frakoble den mængde vand,

hvertil der ikke kræves vand af drikkevandskvalitet. Virksomheden kan i stedet etablere egen ny indvinding af procesvand.

- Private ejendomme i landzone kan bibeholde egen boring til hobbybrug og havevanding efter tilslutning til vandværksvand.

I nedenstående tabel er retningslinjerne for procesvand i de fire forslag A, B, C og D beskrevet.

Ved ny tilslutning til vandværksvand gælder			Ved ejendomme allerede tilsluttet vandværksvand gælder		
	Omfang af tilslutning til vandværksvand	Bibeholde egen boring til procesvand	Bibeholde egen boring til hobbybrug i landzone	Forblivelsespligt efter tilslutning til vandværk	Ny boring - ved erhvervmæssigt behov
A	Hele ejendommen	Nej	Nej	Ja	Nej
B	Hele ejendommen (Hovedregel)	Ja ved behov > 1000 m ³ /år*	Nej	Ja (hovedregel) Gælder nyt vandbehov <1000 m ³ /år*	Ja ved nyt vandbehov > 1000 m ³ /år*
C	Kun den del af ejendommen hvor der kræves vand af drikkevandskvalitet	Ja	Ja	Ja (hovedregel) Gælder nyt vandbehov <1000 m ³ /år*	ja Ved nyt vandbehov > 1000 m ³ /år*
D	Kun den del af ejendommen hvor der kræves vand af drikkevandskvalitet	Ja	Ja	Nej Gælder kun den vandmængde, hvor der ikke er krav om drikkevandskvalitet	Ja

*Forvaltningen vurderer, at vandforbrug >1000 m³/år som hovedregel er et væsentligt erhvervmæssigt vandbehov.

Den videre proces

På baggrund af politisk tilkendegivelse omkring hvilke retningslinjer vedrørende forsyning af procesvand, der skal arbejdes videre med, vil forvaltningen udarbejde et nyt forslag til vandforsyningsplanen.

Hvis Kommunalbestyrelsen beslutter sig for at bibeholde de eksisterende retningslinjer for procesvand - forslag A, kan planen endeligt vedtages og skal ikke i en fornyet offentlig høring.

Såfremt Kommunalbestyrelsen beslutter sig for at vedtage ændrede retningslinjer for procesvand - forslag B, C eller D, ændres der i forsyningsretten for procesvand, hvilket har økonomiske konsekvenser for vandværkerne. Derfor skal vandforsyningsplanen ud i en fornyet 8 ugers offentlig høringsperiode.

Belysning vedrørende forsyning af drikkevand:

I nuværende Vandforsyningsplan (2011-2017) er det målsat, at alle ejendomme indenfor vandværkernes forsyningsområde skal tilbydes forsyning af drikkevand fra vandværkerne på rimelige vilkår.

I vedlagte notat belyses forsyning af drikkevand på enkeltejendomme, herunder forhold omkring (1) nitratfilter, (2) ny eller dybere boring ved dårlig vandkvalitet samt (3) erstatningsboringer. Disse tre forhold er kort beskrevet nedenfor.

- 1) Nitratfilter er videregående vandbehandling. I Norddjurs Kommuneplan 2021 er det målsat, at: ”Drikkevandsforsyningen skal baseres på grundvand, der kun har gennemgået simpel vandbehandling”. Baggrunden er, at Miljøstyrelsen (tidligere By- og Landskabsstyrelsen) har anført, at videregående vandbehandling generelt ikke anses for at være en god løsning på vandkvalitetsproblemer ved ikke-almene vandforsyningsanlæg. Miljøstyrelsen har i drikkevandsbekendtgørelsen fastsat grænseværdien for nitratindhold i drikkevand til 50 mg/l.

Der er vedlagt et uddybende notat om grænseværdier i drikkevand for nitrat og brugen af nitratfiltre for enkeltindvindre.

- 2) Den nuværende vandforsyningsstruktur sikrer ejendomme beliggende i forsyningsområder adgang til rent drikkevand fra vandværker - dette på økonomisk rimelige vilkår, idet alle vandværker i Norddjurs Kommune først opkræver tilslutningsbidrag, når den enkelte ejendom

tilsluttes vandværk. I konsekvens heraf bliver der ikke givet boretilladelser til ny eller dybere boring ved dårlig drikkevandskvalitet i private vandforsyninger.

3) I vandforsyningsloven dækker begrebet ”etablering af erstatningsboring” over en situation, hvor det er nødvendigt at opretholde en eksisterende vandforsyning fx dyrehold. Anlægget der skal erstattes, må kun kortvarigt have været ude af drift. Forvaltningen anerkender etablering af erstatningsboringer, når der er tale om en akut situation, hvilket sker i få tilfælde årligt. Dårlig vandkvalitet og faldende ydelse fra vandboringen over længere tid berettiger ikke til etablering af en erstatningsboring.

Forskel på drikkevand og procesvand:

Drikkevand	Procesvand
Vand med kvalitetskrav efter Drikkevandsbekendtgørelsen • Drikkevand • ”Velfærdsvand” • Alt vand i husholdningen • Vand til kommercielle formål • Omfattende analyseprogram ved vandværkerne	Vand uden kvalitetskrav efter Drikkevandsbekendtgørelsen • Vand til dyrehold • Vand til vask af stalde • Vand til køling • Indgår ikke direkte i produktion af fødevarer • Fødevarestyrelsen kan stille krav om egenkontrol ved primærproducenter

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

I Kommuneplan 2021 for Norddjurs Kommune er der følgende mål:

- Grundvandet skal beskyttes mod forurening
- Alle forbrugere af drikkevand skal sikres adgang til en stabil forsyning med tilstrækkelige mængder drikkevand af god kvalitet
- Drikkevandsforsyningen skal baseres på grundvand, der kun har gennemgået simpel vandbehandling
- For at udnytte grundvandsforekomsterne optimalt skal vandforsyningen, i det omfang det er hensigtsmæssigt, bygge på en decentral indvindingsstruktur
- Indvindingen af grundvand skal begrænses til det nødvendige

- En kommende Vandressourceplan for Norddjurs Kommune danner grundlag for den fremtidige administration af grundvandsforekomsterne.

Vandforsyningsplanen må ikke være i modstrid med de mål og rammer, der er fastsat i kommuneplanen.

Vandforsyningsplanen er en sektorplan, der skal være indenfor de værdier som er fastsat i de statslige vandområdeplaner og indsatsplaner til grundvandsbeskyttelse.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at der tages stilling til, hvilket forslag til retningslinjer for procesvand, der indarbejdes i forslaget til kommende vandforsyningsplan:

- a) Forslag A: Nuværende forslag til retningslinjer
- b) Forslag B: Alternativt forslag til retningslinjer
- c) Forslag C: Alternativt forslag til retningslinjer
- d) Forslag D: Alternativt forslag til retningslinjer.

Beslutning i Miljø- og teknikudvalget den 23-01-2023

Et flertal (Niels Ole Birk (V), Niels Skov Pedersen (C), Jens Meilvang (I) og Niels Basballe (A)) udsatte punktet til marts for yderligere belysning af grænseværdier i drikkevand for nitrat og brugen af nitratfiltre for enkeltindvindere, og hvordan dette håndteres i andre kommuner.

Aleksander Myrhøj (F) ønsker, at der arbejdes videre med forslag B.

01.03.2023: Forvaltningen bemærker

Forvaltningen har udarbejdet vedlagte notat om grænseværdier i drikkevand for nitrat og brugen af nitratfiltre for enkeltindvindere, og om hvordan dette håndteres i andre kommuner.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at der tages stilling til, hvilket forslag til retningslinjer for procesvand der indarbejdes i forslaget til kommende vandforsyningsplan:

- a) Forslag A: Nuværende forslag til retningslinjer
- b) Forslag B: Alternativt forslag til retningslinjer
- c) Forslag C: Alternativt forslag til retningslinjer
- d) Forslag D: Alternativt forslag til retningslinjer.

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 27-03-2023

Et flertal (Niels Ole Birk (V), Jens Meilvang (I) og Niels Basballe (A)) indstiller, at der arbejdes videre med forslag C.

Aleksander Myrhøj (F) ønsker, at der arbejdes videre med forslag B.

Niels Skov Pedersen (C) ønsker, at der arbejdes videre med forslag D.

Beslutning i Økonomiudvalget den 11-04-2023

Kasper Bjerregaard (V), Sebastian Grauert (I), Jens Kannegaard Lundager (Løsgænger) og Diana Mikkelsen (Æ) indstiller at der arbejdes videre med flertalsindstillingen fra Miljø- og Teknikudvalget.

Lars Møller (A) og Tom Bytoft (A) tog forbehold.

Kasper Vindbjerg (F) og Ulf Harbo (Ø) ønsker at der arbejdes videre med forslag B.

Benny Hammer (C) ønsker, at der arbejdes videre med forslag D

Tidligere høringssvar fra vandselskaberne vedlægges til behandlingen i Kommunalbestyrelsen.

Beslutning i Kommunalbestyrelsen den 18-04-2023

Der stemmes først, om der skal arbejdes videre med det mest vidtgående forslag, som er forslag D.

For: 4 (C)

Imod: 23 (V, A, I, F, Ø, Æ, Løsgænger)

Forslaget er dermed forkastet.

Niels Skov Petersen (C) har stillet ændringsforslag til forslag C:

”En ejendom/industri kan opnå ret til at blive frakoblet vandværk på de dele af ejendommen/industrien, der ikke er pålagt lovkrav om drikkevandskvalitet.

Retten til frakobling og tilladelse til indvinding af vand af ikke-drikkevandskvalitet fra egen boring vil i hvert tilfælde bero på en konkret vurdering af både ejendommens/industriens og vandværkets interesser og forhold, ligesom der i hvert tilfælde vil ligge en geologisk og naturmæssig vurdering til grund for en indvindingstilladelse”

Der stemmes om der skal arbejdes videre med forslag C med ændringsforslag:

For: 7 (C, Niels Basballe (A), Æ, Jens Kannegaard Lundager (Løsgænger))

Imod: 19 (V, A (pånær Niels Basballe og Allan Gjersbøl Jørgensen), I, F, Ø)

Undlod at stemme: 1 (Allan Gjersbøl Jørgensen (A))

Forslag er dermed forkastet.

Der stemmes dernæst om der skal arbejdes videre med forslag C uden ændringsforslag.

For: 15 (V, Niels Basballe (A), C, I, Æ og Jens Kannegaard Lundager (Løsgænger))

Imod: 12 (A (pånær Niels Basballe), F, Ø)

Det er vedtaget, at der arbejdes videre med forslag C.

Bilag:

1 - 3336152	Åben	Notat procesvand	(106508/22)	(H)
2 - 3336151	Åben	Notat drikkevand	(106507/22)	(H)
3 - 3440095	Åben	Notat om grænseværdier i drikkevand	(29868/23)	(H)
4 - 3140146	Åben	Høringssvar i samlet dokument	(115055/21)	(H)
5 - 3142186	Åben	Kommentar til høringssvar samt anbefaling	(116752/21)	(H)